

УДК 929(477.83/.86)–058.239

Сана Стрельбицька

МИКОЛА ГАНКЕВИЧ – ГАЛИЦЬКИЙ СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТИЧНИЙ ТА ПРОФСПІЛКОВИЙ ДІЯЧ

У статті висвітлено участь М. Ганкевича у розбудові політичної системи Галичини на зламі ХІХ–ХХ ст. Проаналізовано особливості формування суспільно-політичних поглядів відомого українського діяча М. Ганкевича. З'ясовано його роль у партійно-політичному й громадському житті Галичини.

Ключові слова: Русько-українська радикальна партія, Галичина, Українська соціал-демократична партія, профспілка.

Микола Ганкевич – відомий український політичний і профспілковий діяч, діяльність якого, головним чином, була пов'язана зі Львовом і Галичиною. В історію Галичини він увійшов як ідеолог австромарксизму в українській соціал-демократії, організатор робітничого руху в австрійській провінції, перший голова та засновник Української соціал-демократичної партії Галичини (УСДП), журналіст, співзасновник партійних друкованих органів УСДП – газет “Воля”, “Земля і Воля” у 1900–1912 рр.; заступник голови Головної Української Ради (ГУР) в 1914–1915 рр. і віцепрезидент Загальної Української Ради у Відні (1915–1918 рр.), а з 1918 р. – член Української Національної Ради. М. Ганкевич в українській історії був активним прихильником боротьби за національну свободу і соціальну справедливість.

Обрана тема є малодослідженою, оскільки суспільно-політичну та профспілкову діяльність М. Ганкевича історики розглядали фрагментарно та епізодично, переважно, висвітлюючи суспільно-політичні процеси у Галичині другої половини ХІХ ст. – першої третини ХХ ст. Окремі аспекти досліджуваної проблеми знайшли відображення в працях Я. Грицака [5], О. Жерноклеєва [8; 9], І. Сохоцького [16], І. Чорновол [20] та деяких інших.

Метою статті є аналіз партійної та профспілкової діяльності М. Ганкевича в контексті суспільно-політичного розвитку Галичини кінця ХІХ – початку ХХ ст.

Микола Ганкевич народився 16 травня 1869 р. в м. Снятин (тепер – Івано-Франківська область) в сім'ї священика. Після закінчення Тернопільської гімназії навчався у Львівському університеті на філософському, а згодом на юридичному факультетах. Упродовж усього життя працював службовцем Львівської “Каси хорих” (найбільша державна страхова компанія – С. С.), поєднуючи роботу з політичною діяльністю в УСДП.

Політизація українського руху та зародження ідей політичної самостійності України відбувалися в умовах, коли українське питання в Галичині було фактом першочергового значення. Це виявлялось у трьох площинах: загальнодержавній, як прагнення австро-угорських правлячих кіл використати українське питання у протистоянні з Росією, уникнути радикалізації українського руху, перетворити його в деструктивну силу; міжнаціональних відносинах у краї, оскільки піднесення українського руху робило неминучою зміну системи відносин із поляками; загальноукраїнській, бо перспективною ставала реалізація ідеї перетворення Галичини в “український П'ємонт”.

Микола Ганкевич зацікавився політикою, зокрема соціалістичними ідеями ще у старших класах гімназії, будучи членом молодіжного таємного гуртка. З 1890 р. М. Ганкевич налагоджував контакти між тернопільськими та львівськими гімназистами, діяльність яких переважно стосувалася розповсюдження соціалістичної літератури [19, с. 188]. Згодом, як студент він увійшов до складу лівого угруповання, яке еволюціонувало у напрямі марксизму й соціал-

демократичних ідей. Погляди членів групи пропагував український соціалістичний журнал “Товариш”, у редколегію якого входили І. Франко, М. Павлик, В. Будзиновський, О. Маковей, С. Козловський [19, с. 280].

Микола Ганкевич, разом з І. Франком та М. Павликом, а також частиною студентів-марксистів стали засновниками у 1890 р. першої української політичної партії (т. зв. “модерної партії”) – Русько-Української радикальної партії (РУРП).

Микола Ганкевич, В. Охримович, В. Будзиновський та інші представляли “молоду частину” (“національні радикали”) РУРП.

“Молода частина” РУРП заявила про себе вже на установчому зїзді партії, коли, під її впливом, до програми партії було включено “максимальну вимогу” про “зміни способу виробництва у відповідності з досягненнями наукового соціалізму” і встановлення “колективної організації праці та колективної власності на засоби виробництва” [14]. Тоді ж постало питання організаційного оформлення “національного ідеалу”. За твердженням дослідника О. Жерноклеєва, “молоді” вимагали включення до програми постулату про незалежність України [9, с. 147]. Однак, така вимога стала програмною лише у 1895 р., після видання книги Юліана Бачинського “Ukraina Irredenta”.

У середовищі галицьких радикалів зароджувалася й українська соціал-демократична партія, що було викликано як посиленням лівих тенденцій у галицькому соціумі, так і загально-австрійськими обставинами. В державі відбувалися процеси федералізації соціал-демократичної робітничої партії Австрії (СДРПА) за національними ознаками, які призвели до перетворення галицької соціал-демократії у польську національну секцію. В таких умовах, частина українських соціал-демократів, серед них і М. Ганкевич, вважали за необхідне заснувати окрему Українську соціал-демократичну партію Галичини. Така перспектива була цілком реальною, оскільки створення нової національної політичної організації відповідало програмі СДРПА.

У цей час про діяльність М. Ганкевича відомий політичний діяч Кость Левицький писав: “Його змаганням було: організувати українських робітників у містах, щоб вони почувалися українцями і на основі соціально-демократичної програми добували кращу долю для себе та підносили і скріпляли професійну організацію робітників. Цій організації він присвятив ціле своє життя: становище, посаду і всякі вигоди життя... При своїй соціалістичній діяльності Ганкевич ніколи не заперечував національної ідеології українського народу та завжди по своєму розумінні їй служив вірно” [9, с. 148].

Микола Ганкевич з однопартійцями І. Франком, М. Павликом у вересні 1896 р. скликали таємні збори українських робітників у Львові, на яких вирішено заснувати українську соціал-демократичну партію. У виданому 17 вересня 1896 р. “Поклику до робітників русинів”, повідомлялося про намір створити окрему, українську соціал-демократичну партію. З 1 січня 1897 р. почав виходити друкований орган українських соціал-демократів – газета “Robitnyk” (українською мовою в латинській транскрипції), редактором якої став Микола Ганкевич. У програмній статті, опублікованій в січні 1897 р., підкреслювалося, що “для нас, русинів-українців, тим симпатичніший прапор соціал-демократії, що на нім видніється знамя національної свободи”. М. Ганкевич спільно з Є. Левицьким розробив проект програми нової партії, однак через політичні розбіжності між “молодими” і “старшими” радикалами вже на початку 1897 р. оргкомітет із творення УСДП розпався, випуск газети припинився, а М. Ганкевич перейшов до Польської соціал-демократичної партії Галичини і Сілезії (ППСДГС) [5, с. 95–98].

“Молоді” радикали здійснили декілька спроб перетворення радикальної партії у соціал-демократичну. Остаточо, УСДП була заснована радикалами-

марксистами М. Ганкевичем, С. Вітиком, Ю. Бачинським та іншими на конференції 17 вересня 1899 р. у Львові як автономна національна секція СДРПА. М. Ганкевича обрано до виконавчого комітету УСДП і делегатом на VI конгрес СДРПА, який відбувся 24–29 вересня 1899 р. в м. Брюнн (нині – Брно).

Теоретичні засади побудови УСДП Галичини були прийняті на вересневій 1899 р. конференції у Львові, яка затвердила Гайнфельдську програму австрійської соціал-демократії і, таким чином, визнала нову партію автономною секцією СДРПА. На VI з'їзді СДРПА М. Ганкевич від імені українських соціал-демократів заявив, що партія вважає повне національне визволення і рівноправність передумовою дійсного інтернаціоналізму, тому “українські соціал-демократи змагатимуться до національної свободи свого народу, щоби возз'єднаний і звільнений український народ став поряд з іншими націями як рівноправний член” [9, с. 149].

Формально члени з'їзду не заперечували проти національних заяв, які були опубліковані у матеріалах. Це, у свою чергу, означало фактичне визнання права націй на самовизначення. Однак, національні тези не увійшли в затверджену з'їздом Брюннську національну програму СДРПА, яка передбачала перебудову політичних партій соціал-демократичного спрямування Австро-Угорщини на засадах національно-територіальної автономії. Натомість, УСДП вважала заяви М. Ганкевича програмними фактично до закінчення австрійського періоду своєї історії [9, с. 149].

1 січня 1900 р. Микола Ганкевич розпочав видавати партійний друкований орган УСДП у Львові – газету “Воля”, одночасно виконуючи обов'язки відповідального редактора. У програмній передовій статті, опублікованій у першому номері видання, вказувалося: “Наша програма, наша ціль ясна. Повна воля політична, само державність люду, демократія; перехід землі і фабрик на власність загалу; визволення люду з темноти, доступ кожного до науки, до світла” [2].

Однак процес становлення українського соціал-демократичного руху виявився складним та тривалим, труднощі обумовлювалися нечисленністю національного робітництва, його розпорошеністю та багатонаціональним характером. Перший зїзд УСДП відбувся лише в 1903 р.

Послідовний марксист М. Ганкевич одночасно відрізнявся стійким інтернаціоналізмом. Очолюючи УСДП, він паралельно керував Львівським міським комітетом ППСДГС, редакцією соціалістичної газети “Głos”, і разом з С. Вітиком входив до керівництва ППСДГС. Проте, українська соціал-демократична партія залишалася маловпливовою.

Упродовж 1903–1904 рр. М. Ганкевич співпрацював з Революційною українською партією та її закордонним комітетом, брав участь в 4-ому Амстердамському і 6-ому Штутгартському конгресах II Інтернаціоналу. У 1913 р. – першій половині 1914 р. підтримував тісні стосунки з Українським інформаційним комітетом, який створив українець з Наддніпрянщини А. Жук.

Створення УСДП відбувалося під безпосереднім впливом Миколи Ганкевича. 1 зїзд УСДП, 21–22 березня 1903 р., одногосно прийняв Віденську програму австрійської соціал-демократії (програма була затверджена V зїздом СДРПА в 1901 р.), націлив партію на реалізацію програмних соціальних й національних завдань. З ініціативи М. Ганкевича партія прийняла участь в роботі II Інтернаціоналу. Готуючись до участі в 4-ому конгресі (1904 р., Амстердам) М. Ганкевич мав представляти галицьку УСДП і одночасно Революційну українську партію, яка діяла на підросійській Україні. Саме він запропонував створити єдину делегацію українських соціалістів з обох сторін російсько-австрійського кордону, беручи приклад з польської делегації (польська делегація представляла національні соціал-демократичні партії, які діяли на польських

землях у складі Росії, Пруссії та Австро-Угорщини – С. С.). Однак, конгрес не визнав спільної української делегації, оскільки право окремих делегацій було закріплене виключно за “державними” націями, а польська делегація стала єдиним винятком. Конгрес рекомендував українським делегатам увійти до складу будь-якої секції, що вже існувала [8, с. 58–59]. М. Ганкевич висловив протест проти такого рішення Конгресу, оскільки вважав, що може представляти інтереси виключно українських соціал-демократів. Він відмовився від свого мандату, а другий делегат РУП Є. Голіцинський увійшов у делегацію РСДРП. Такі дії делегата, як і відмова РУП від “самостійницьких постулатів” і перехід на автономістичні позиції, відобразились на М. Ганкевичу, який виступав за незалежність України. В подальшому, він відійшов від безпосередньої співпраці з РУП [17, с. 9–10].

Активізація соціал-демократичного руху в Галичині була викликана подіями російської революції 1905–1907 рр. В Австро-Угорщині і Галичині, зокрема, суспільно-політичний рух був націлений на досягнення прямого виборчого права в Державну раду – австрійський парламент. Проблема полягала в тому, що галицька громадськість вимагала ліквідації куріальної виборчої системи в парламент та введення в державі демократичного загального виборчого права (за куріальною системою вибори проводились по 4 куріях, приналежність до яких визначалися соціальним статусом і майновим цензом – С. С.).

Події російської революції пришвидшили відкриття роботи II з'їзду УСДП, який відбувся 27–28 січня 1906 р. у Львові. У доповіді М. Ганкевича вказувалося на причини революції в Росії, перспективах такого руху, націленості на ліквідацію самодержавства. В резолюції з'їзду підкреслювалося, що повалення царату принесе свободу, і простір робітничому народу в його боротьбі за краще життя, створить пригніченим народам умови вільного розвитку, можливість боротьби за свободу і політичну незалежність. В резолюції також висловлювалась солідарність з Українською соціал-демократичною робітничою партією (УСДРП), яка діяла на Наддніпрянській Україні [3].

У 1907 р. масові виступи за реформу виборчої системи закінчились введенням в Австро-Угорщині нового виборчого закону. Перші вибори, згідно нового закону відбулися в червні 1907 р. Як депутат до австрійського парламенту М. Ганкевич балотувався у львівському міському виборчому окрузі. Його висував Львівський міський комітет Польської соціал-демократичної партії (до 1893 р. – соціал-демократична партія Галичини і Сілезії (СДПГС), а з грудня 1899 р. – Польська соціал-демократична партія Галичини і Сілезії (ППСДГС). Однак, керівництво ППСД відхилило кандидатуру М. Ганкевича, мотивуючи це тим, що він українець, а міські виборчі округи – польські [21, с. 452]. Таке рішення викликало обурення як самого М. Ганкевича, так і членів УСДП. Справа набула значного суспільного резонансу. Частина українських соціал-демократів навіть хотіла офіційно висунути кандидатуру М. Ганкевича проти Г. Діаманда, якого висувала ППСД у цьому окрузі. Однак, М. Ганкевич відмовився балотуватися всупереч позиції ППСД [6].

В історичних дослідженнях відмічено, що М. Ганкевич, будучи засновником і лідером УСДП, залишався одночасно активним членом і керівником Польської соціал-демократичної партії в Галичині та Львові. Історики О. Жерноклеєв й І. Райківський пояснювали це тим, що польський національно-визвольний рух взагалі, а соціал-демократію як важливу його складову, він розглядав як головного союзника в боротьбі проти російського самодержавства, в поваленні якого внаслідок революції вбачав головну умову національного і соціального визволення і воз'єднання України.

У практичній політичній діяльності М. Ганкевич приймав участь у масових робітничих зібраннях, керівництві страйковим рухом, які, як правило, були

ініційовані ППСД. В умовах значної полонізації галицьких робітників, вагомої питомої ваги польських робітничих ремісників, партійна робота проводилася польською мовою. М. Ганкевич втілював її через існуючі профспілкові організації, культурно-просвітні товариства, “каси хорих” та інші робітничі об’єднання, які мали польський характер і підпорядковувалися ППСД [9, с. 154].

Орієнтація старшого покоління членів УСДП, серед них М. Ганкевича, на польський національний рух, викликала незадоволення в середовищі соціал-демократів, які влилися в партію в період підйому руху в 1905–1907 рр. Вони вимагали повного звільнення від польського впливу і цілковитої самостійності від ППСД. До таких діячів належали В. Левинський, В. Темницький, Л. Ганкевич та інші. 14–15 березня 1909 р. у Львові відбувся III з’їзд УСДП, на якому “молоді” зміцнили свої позиції. Щоб “прив’язати” М. Ганкевича до Української соціал-демократичної партії, вони вирішили обрати його головою УСДП. При цьому, М. Ганкевич залишався керівником міського комітету ППСД у Львові, редактором газети “Głos”, і таким чином, докладав значні зусилля для розвитку польського соціал-демократичного руху. “Молоді” виступали проти такої позиції М. Ганкевича, яка, згідно їх переконань, ставила УСДП у підпорядкування до ППСД [8, с. 97–98].

Дискусію в середовищі галицьких демократів викликала брошура Ю. Бачинського “Взаємні відносини соціал-демократичних партій, української і польської, в Східній Галичині” (Львів, 1910). Автор звинуватив ППСД у ворожості до українського соціал-демократичного руху, а “старих” лідерів УСДП М. Ганкевича і С. Вітика в “політичному гермафродизмі” [1, с. 10, 15–19, 29].

Відносини між українською і польською соціал-демократіями стали предметом обговорення 19 січня 1911 р. на партійній конференції у Львові. Головний доповідач із цього питання В. Левинський повністю підтримав положення брошури Ю. Бачинського [15]. Конференція затвердила запропоновану “молодими” резолюцію, яка характеризувала відносини між УСДП і ППСД як “ненормальні”, звинувачувала останню в соціал-патріотизмі, прагненні монополізувати робітничий рух у Галичині і дискримінаційну політику до українців у робітничих організаціях. Вказувалося, що зобов’язання кожного члена УСДП полягає в тому, щоб працювати, перш за все, у своїй партії. Таке формулювання резолюції було прямим натяком на одночасну роботу в ППСД “старих” лідерів партії, серед яких був М. Ганкевич [10]. Така категорична позиція “молодих” призвела до розколу в партії, так як після голосування М. Ганкевич і С. Вітик разом з групою своїх прихильників залишили засідання [12, с. 93–94].

Національне питання серед українських соціал-демократів знову актуалізувалося на IV з’їзді УСДП (3–4 грудня 1911 р.) у Львові. Він відбувся після провальної для соціал-демократів парламентської виборчої кампанії 1911 р.

Дослідники О. Жерноклеєв та І. Райковський вважають, що загострення національного питання було викликано не тільки внутрішньопартійними суперечками, а й ускладненням відносин УСДП з іншими українськими партіями, оскільки група “молодих” відносилася до інших українських партій як до “буржуазних”, “націоналістичних” тощо [9, с. 151].

В. Левинський критикував “старих” лідерів УСДП за незмінну лояльність до ППСД та ігнорування національних інтересів українців [8, с. 97–98]. Голову УСДП М. Ганкевича він звинувачував у бездіяльності в партії на фоні активної роботи в ППСД [7].

З’їзд прийняв критичну резолюцію, яка вбачала причини кризи СДРПА в “укоріненні націоналістичної ідеології серед соціал-демократичних партій окремих народів Австрії” [11], що фактично вказувало на ППСД, а також на австрійську соціал-демократію, яка підтримувала поляків.

Від імені “старих” виступав Т. Мелень, який вимагав зняти з резолюцію посилань на січну конференцію і відмовитися від них, а також вніс додатковий пункт, що засуджував брошуру Ю. Бачинського як шкідливу для партії [11].

Дискусії в партії тривали. В. Левинський в заключному слові вказував на відсутність принципових ідеологічних і програмних відмінностей між українцями в партії, разом з тим, укотре, в різкій формі докоряв М. Ганкевичу за активну діяльність у польському робітничому русі і повний занепад роботи в УСДП [4].

Позиція М. Ганкевича полягала в тому, щоб не допустити розколу партії. Він запропонував обрати окрему комісію, яка розробила б компромісний варіант резолюції. Таку пропозицію підтримали також представники буковинських соціал-демократів. Проте, “молоді” відмовилися увійти у комісію [11]. В результаті, при голосуванні незначну перевагу отримала пропозиція Т. Меленя. Це і стало причиною розколу. “Молоді” залишили з’їзд. Через деякий час вони почали видавати власний друкований орган “Вперед” [8, с. 97–98]. З’їзд, який продовжив свою роботу без “молодих”, обрав керівний комітет (Екзекутиву. – С. С.), а очолив партію М. Ганкевич [11]. Він також залишався головним редактором “Землі і Волі”. IV зїзд УСДП засвідчив кризовий стан українського соціал-демократичного руху. Особливо такі тенденції проявлялися у 1912–1913 рр., коли почалася стагнація українських робітничих організацій, втім це відобразилось і на партійній пресі, яка все менше видавалася.

Подолати ситуацію, що склалася в партії, був покликаний V з’їзд УСДП, який проходив 1–2 березня 1914 р. у Львові як об’єднавчий. Було обрано нове керівництво з представниками обох фракцій на чолі з В. Темницьким. Микола Ганкевич також залишився в керівництві партії.

З початком Першої світової війни М. Ганкевич як представник УСДП разом з керівництвом Української національно-демократичної та радикальної партій увійшов до складу ГУР, створеної 1–2 серпня 1914 р. у Львові. У своєму маніфесті від 3 серпня 1914 р. ГУР закликала український народ “одностайно виступити проти царської імперії, у складі тої держави, в якій українське національне життя знайшло свободу розвитку”. Таким чином, українські політичні сили продемонстрували одностайну підтримку Австро-Угорщині. Маніфест був складений замісником голови ГУР М. Ганкевичем [13, с. 122].

Ць серпні 1914 р. М. Ганкевич розпочав роботу з членами Союзу Визволення України у Львові. Згодом сприяв СВУ у діяльності серед військовополонених в Австрії.

До кінця серпня 1914 р. М. Ганкевич залишався у Львові, однак, з приходом у місто російських військ був змушений виїхати в Новий Санч, а на початку зими переїхати до Відня [18].

У столиці М. Ганкевич приймав участь в роботі всеукраїнської організації – Загальної Української Ради (ЗУР). Як віце-президент створеної структури, М. Ганкевич відіграв значну роль в консолідації українських політичних сил.

Закінчення Першої світової війни 1918 р. і створення в листопаді 1918 р. Західно-Української Народної Республіки стали новим викликом для М. Ганкевича і його соціал-демократичної партії. Створення української держави на західноукраїнських землях призвело до нового конфлікту і війни – польсько-української. М. Ганкевич намагався зупинити конфлікт, який назрівав на розвалинах Австро-Угорщини. З цього приводу, він звертався до польських соціалістів, однак проголошення ЗУНР спровокувало польсько-українську війну. М. Ганкевич не брав участі в розбудові ЗУНР, але в той час прийняв мандат члена тимчасової міської ради Львова, намагаючись виступати як представник “українського соціалізму”. Тоді ж він відходить на узбіччя політичного життя. Напевне, тому його стали називати “поетом революційної Польщі і України”.

Отже, Микола Ганкевич як ідеолог соціалізму та австромарксизму в Галичині відіграв значну роль у розбудові партійної структури політичної системи краю. Пройшовши еволюцію в поглядах від класичної соціал-демократії до української соціалістичної ідеї з чітко вираженим національним пріоритетом, М. Ганкевич взяв участь в усіх етапах національно-визвольних змагань українського народу, виступав за незалежність української держави та сприяв формуванню і становленню палкого патріотизму серед тогочасних вітчизняних політиків.

Список використаних джерел

1. *Бачинський Ю.* Взаємні відносини соціал-демократичних партій, української і польської, в Східній Галичині / Ю. Бачинський. – Львів, 1910.
2. *Воля.* – 1900. – 1 січня.
3. *Воля.* – 1906. – 15 лютого.
4. *Вперед.* Одноднівка езекутивного комітету УСДП. – Львів, 1911.
5. *Грицак Я.* “Молоді” радикали в суспільно-політичному житті Галичини / Я. Грицак // Записки НТШ. – 1991. – Львів, 1991. – Т. ССХХІІ. – С. 71–110.
6. *ДАЛО.* – Ф. 350. – Оп. 1. – Спр. 2933. – Арк. 12 зв.
7. *Діло.* – 1911. – 12 грудня.
8. *Жерноклеєв О.* Українська соціал-демократія в Галичині: нарис історії (1899–1918) / О. Жерноклеєв. – К., 2000. – 168 с.
9. *Жерноклеєв О., Райківський І.* Лідери західноукраїнської соціал-демократії. Політичні біографії / О. Жерноклеєв, І. Райківський. – К.: Вид-во “Основні цінності”, 2004. – 283 с.
10. *Земля і Воля.* – 1911. – 5 лютого.
11. *Земля і Воля.* – 1911. – 30 грудня.
12. *Левинський В.* Нарис розвитку українського робітничого руху в Галичині / В. Левинський. – К., 1914.
13. *Левицький К.* Українські політики. Сильветки наших давніх послів і політичних діячів / К. Левицький. – Львів, 1936. – Ч. 1. – С. 122.
14. *Народ.* – 1890. – Ч. 20. – С. 301.
15. *Наш голос.* – 1911. – Ч. 4. – С. 192.
16. *Сохоцький І.* Будівничі новітньої української державності в Галичині / Ізидор Сохоцький // Історичні постаті Галичини ХІХ–ХХ ст. – Нью-Йорк; Париж; Сідней; Торонто: НТШ, 1961.
17. *Темницький В.* Микола Ганкевич / В. Темницький. – Львів, 1932.
18. *Українська робітничая газета.* – 1918. – 23 березня.
19. *Химка Дж.-П.* Зародження польської соціал-демократії та українського радикалізму в Галичині (1860–1890) / Дж.-П. Химка. – К.: Основні цінності, 2002. – 326 с.
20. *Чорновол І.* Польсько-українська угода 1890–1894 рр. / І. Чорновол. – Львів: Львівська академія мистецтв, 2000. – 203 с.
21. *Najdus W.* Polska partia socjalno-demokratyczna Galicji i Śląsku. 1890–1919 / W. Najdus. – Warszawa, 1983.

Сана Стрельбицкая

НИКОЛАЙ ГАНКЕВИЧ – ГАЛИЦКИЙ СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИЧЕСКИЙ И ПРОФСОЮЗНЫЙ ДЕЯТЕЛЬ

В статье отображено участие Н. Ганкевича в развитии политической системы Галичины на рубеже ХІХ–ХХ вв. Проанализированы особенности формирования общественно-политических взглядов известного украинского деятеля М. Ганкевича. Определена его роль в партийно-политической и общественной жизни Галичины.

Ключевые слова: Русько-украинская радикальная партия, Галичина, Украинская социал-демократическая партия, профсоюз.

Sana Strelbytska

MYKOLA HANKEVYCH AS A SOCIAL-DEMOCRATIC AND TRADE-UNION FIGURE OF GALICIA

Participating of M. Hankevych in the development of the Galician political system at the turn of the ХІХth – ХХth centuries have been researched. Socio-political views forming of the prominent Ukrainian figure M. Hankevych have been analyzed. The article clarifies his role in the party political and social life in Galicia.

Key words: the Ukrainian Radical party, Galicia, the Ukrainian Social Democratic party, trade-union.